

Monitoring

DIERGEZONDHEID

SLACHTLIJN

Juni 2024

De NVWA wil graag dat GD haar op de hoogte houdt van nieuwe klinische beelden of trends in aandoeningen waar slachterijmedewerkers mee geconfronteerd kunnen worden. GD brengt daarom periodiek een flyer uit met bevindingen uit de dierziekte-monitoring waarbij de focus ligt op aandoeningen die voor onverwachte slachtlijnbevindingen kunnen zorgen, bijvoorbeeld door een nieuw beeld of door een veranderde incidentie van bekende aandoeningen.

In 2023 ontving GD van de NVWA 42 inzendingen met pluimvee vanaf de slachtlijn voor nader onderzoek. We delen hier de meest interessante en relevante inzendingen:

1. Ulceratieve dermatitis
2. Borstblaren
3. Verbloeden van eenden
4. Hittestress
5. Reovirus

1. Ulceratieve dermatitis

Er waren meerdere NVWA-dierenartsen die opvallende huidletsels waarnamen. Onderzoek bij GD toonde een ulceratieve dermatitis (huidontsteking) met bacteriële groei aan. Het bleek echter niet steeds om dezelfde bacterie te gaan en er bleek geen sprake van een verontrustend nieuw probleem (foto 1).

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Advies O&O: Bij een beperkte ontsteking van de huid moet het aangetaste karkasdeel worden verwijderd. Loopt de ontsteking door over meerdere delen van het karkas, dan wordt het hele karkas afgekeurd voor menselijke consumptie. Afgekeurde delen/karkassen betreft cat. 2 DBP-materiaal.

Foto 1. Afwijkend aspect van de heupen en soms van de flanken van vleeskuikens na het plukken (Bron: GD) Het bleek te gaan om ulceratieve dermatitis. De verschillende inzendingen werden niet veroorzaakt door eenzelfde bacterie en waren niet aan elkaar gelinkt.

2. Borstblaren

Diverse dierenartsen van de NVWA stuurden trager groeiende vleeskuikens in met steriele onderhuidse borstblaren. Deze blaren waren soms met veel vocht gevuld. Het lijkt te gaan om een niet-infectieus proces, mogelijk uitgelokt door mechanische irritatie, -wrijving of -druk. Enkel trager groeiende kuikens van hetzelfde ras werden ingezonden, maar het aantal inzendingen is te laag om uitspraken te doen over een eventuele ras- of houderijpredispositie.

Advies O&O: De gradatie van deze onderhuidse afwijking is zonder het borstvel te openen bijna niet zichtbaar. Het varieert van een met vocht gevulde bursa tot een bloedinfiltratie in het bindweefsel. Zie ook bijgevoegde foto's ter illustratie. Het betreft een organoleptische afwijking. Hoe hiermee uniform om te gaan wordt momenteel besproken.

Foto 2. Vleeskuikenkarkassen aan de slachtlijn. De witte pijlen wijzen naar de bobbel ter hoogte van het borstbeen (Bron: NVWA)

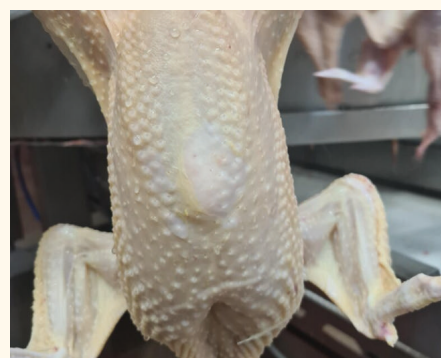

Foto 3. Close up van een vleeskuikenkarkas met een bobbel ter hoogte van het borstbeen, waarbij het borstvel is gesloten (Bron: NVWA)

Foto 4, 5, 6. Vleeskuikenkarkassen met een bobbel ter hoogte van het borstbeen, waarbij het borstvel is geopend. Verschillende gradaties van de bursa in het bindweefsel zijn nu zichtbaar (Bron: NVWA)

3. Verbloeden van eenden

Bij eenden is er vraag in de markt naar karkassen met de kop er nog aan. Als tijdens de slacht wordt gekozen om de kop eraan te laten, dan is aandacht nodig om ervoor te zorgen dat de halssnede nog wel diep genoeg wordt uitgevoerd. GD ontving meerdere karkassen waarbij het verzoek was om de nekken te controleren. In alle gevallen bleek dit goed te zijn uitgevoerd (foto 7).

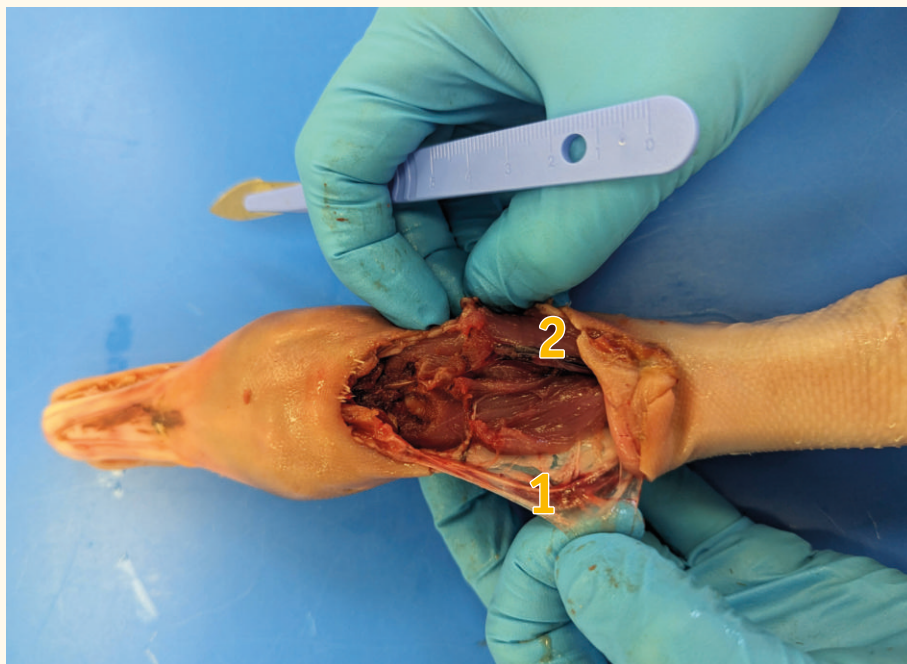

Foto 7. Een eend van de slachtlijn (Bron: GD)

De vena jugularis dextra (1) is intact (dit mag), maar de arterie carotis communis (2) is keurig doorsneden. Het is een goede halssnede. Merk op dat de arterie onder een spierbuik ligt die voor de foto gekleefd is.

4. Hittestress

Net als in eerdere jaren bestond een deel van de gevallen waarin de NVWA te veel DOA's (dieren die dood zijn bij aankomst op het slachthuis) aantroef, te bestaan uit niet-infectieuze problemen die veroorzaakt kunnen zijn door een suboptimaal klimaat tijdens transport, zoals hitte- of koudestress of verstikking.

Advies O&O: Bij zichtbare hitte- of koudestress bij dieren op de slachterij, wordt door de toezichthouder handhavend opgetreden. Indien er tevens gestorven dieren zijn aangetroffen, kan de dierenarts zelf ter plekke een sectie uitvoeren ter bevestiging van het klinisch beeld. Naar GD ingestuurde gestorven dieren kunnen de diagnose ondersteunen. Dieren die bij de AM-keuring zijn goedgekeurd en die vervolgens zijn geslacht, kunnen bij de PM-keuring opvallen door een of meerdere kenmerken van hittestress. Afhankelijk van de ernst en de uitgebreidheid van de vastgestelde afwijkingen, zal het karkas (en de organen) deels of geheel ongeschikt voor humane consumptie moeten worden verklaard.

Advies O&O: Na eenvoudige bedwelming van pluimvee dient onmiddellijk een methode te worden toegepast die de dood van het dier garandeert, zoals verbloeding. Een cruciale stap bij verbloeding is het systematisch doorsnijden van beide halsslagaders of toevoerende bloedvaten. Dit is voorgeschreven door artikel 4, eerste lid van Verordening (EU) nr. 1099/2009 en wordt verder gespecificeerd in bijlage III punt 3.2 van dezelfde verordening. Het naleven van deze voorschriften valt onder de verantwoordelijkheid van de slachthuisexploitant. De exploitant moet dit omschrijven in de standaardwerkwijzen en passende maatregelen nemen in geval van afwijkingen.

5. Reovirus

Peesschedeontsteking door reovirus was een veel voorkomende en belangrijke ziekte bij Nederlandse vleeskuikens in 2023. Uit inzendingen van de NVWA vanaf de slachtlijn kwam al vroeg in het jaar naar voren dat deze koppels ook aan de slachtlijn problemen lieten zien. Dit was aanvankelijk niet vanzelfsprekend, omdat de klassieke letsels zich aan de looppoten bevinden en deze bij beoordeling aan de slachtlijn zijn verwijderd. Sommige dieren hebben echter onderhuids oedeem en soms bloedingen boven de hakgewrichten. Doordat dit gedeelte van de poten bij het levende dier bedekt is door veren, vallen deze letsels bij een klinische inspectie niet altijd op. Aan de slachtlijn echter wel, waardoor soms (voor de veehouder) onverwacht hoge afkeurpercentages kunnen voorkomen. Bij dergelijke karkassen die door de NVWA werden ingestuurd, kon GD met behulp van histologie en PCR-testen aantonen dat het om reovirusschade ging.

Advies O&O:

Er zijn drie scenario's voor afkeur denkbaar bij tenosynovitis:

1. Afkeur van het aangetaste deel (1 poot)

Dit is van toepassing bij een eenzijdige tenosynovitis zonder verdere afwijkingen aan het karkas en/of organen.

2. Afkeur van de aangetaste delen (2 pooten)

Dit is van toepassing bij een tweezijdige tenosynovitis zonder verdere afwijkingen aan het karkas en/of organen. Het bedrijf mag een protocol opstellen voor de verwijdering van alle drumsticks of alle hele pooten wanneer er tenosynovitis in een koppel voorkomt.

3. Afkeur van het gehele karkas met organen

Dit is van toepassing bij een tenosynovitis in combinatie met andere afwijkingen aan het karkas en/of organen. Voorbeelden van afwijkingen zijn een slechte algemene toestand, kliermaagontsteking, darmontsteking, spiermaagatrofie, pericarditis, hydropericard of leverzwellings.

Foto 8 en 9. Virale tenosynovitis: foto links: merk op dat door overvulling van de peesschede, deze bol staat. Bij indrukken zal oedeem of overvulling voelbaar zijn. Foto rechts: een stuk met pees en peesschede is losgesneden en op de doorsnede is zichtbaar dat het weefsel oedemateus is.

Insturen sectiemateriaal naar GD voor slachtlijnonderzoek

In opdracht van de overheid voert GD de monitoring van de pluimveegezondheid in Nederland uit. Als onderdeel hiervan kunnen veehouders pluimvee opsturen voor gesubsidieerd postmortaal onderzoek. Sommige opvallende bevindingen of trends kunnen echter pas aan de slachtlijn duidelijk worden. Mocht u als NVWA-medewerker opvallende signalen waarnemen die volgens uw inschatting van belang zijn voor de pluimveegezondheidsmonitoring, dan kunt u hiervan kosteloos materiaal opsturen naar GD voor onderzoek.

U dient hierbij gebruik te maken van een specifiek inzendformulier.

Voor het aanmelden van materiaal voor de Ophaaldienst van GD:

www.gddiergezondheid.nl/aanmelden-sectiemateriaal. Vermeld

hierbij tevens dat het een inzending betreft in het kader van het

NVWA-slachtlijnproject (zie ook het NVWA-werkvoorschrift MON01-09).

Diergezondheidsbarometer Pluimvee 2023

Ziekte/aandoening/ gezondheidskenmerk	Korte omschrijving (aantallen op bedrijfsniveau)	1 ^e kw. 2023	2 ^e kw. 2023	3 ^e kw. 2023	4 ^e kw. 2023	Trend (OVER 2 YEARS)
Uitvoeringsverordening (EU) 2018 /1882 van Animal Health Regulation (AHR) (EU) 2016 /429 (Categorie A-ziekte)						
Aviaire influenza (AI) in Nederland (H5/H7) (Bron: GD, WBVR, Rijksoverheid)	Hoogpathogene AI (H5/H7)*: <i>* Bij commercieel gevogelte en bij houders van niet-commercieel gevogelte met >50 vogels.</i>	H5(N1): Commercieel: 3 bedrijven Niet- commercieel gevogelte: 1x	H5N1: Niet aangetoond	H5N1: Commercieel: 1 bedrijf	H5N1: Commercieel: 2 bedrijven Niet- commercieel gevogelte: 2x	↓
	Serologische monitoring GD: (eerste detectie in koppel) (antistoffen tegen H5/H7)	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	2 bedrijven	↑
NCD in Nederland (Bron: GD, WOA)	Commercieel pluimvee:	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	-
Uitvoeringsverordening (EU) 2018 /1882 van Animal Health Regulation (AHR) (EU) 2016 /429 (Categorie B t/m E)						
Aviaire influenza (AI) in Nederland (H5/H7) (Bron: GD, WBVR, Rijksoverheid)	Laagpathogene AI (H5/H7):	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	2 bedrijven	↑
Salmonellose (niet-zoönotische salmonella) (Bron: GD)						
<i>Salmonella</i> Gallinarum (SG)	Commercieel pluimvee: Niet-commercieel gevogelte:	- -	- -	- -	- -	- -
<i>Salmonella</i> Pullorum (SP)	Commercieel pluimvee: Niet-commercieel gevogelte:	- -	- 1 casus	- -	- -	- -
Overig						
Vlekziekte (<i>Erysipelothrix rhusiopathiae</i>) (Bron: GD)	Vastgesteld bij GD: Leghennen:	1 bedrijf	1 bedrijf	-	4 bedrijven	↑

↑ Stijging of sterke stijging

↑ Geringe stijging

- Situatie onveranderd

↓ Geringe daling

↓ Daling of sterke daling

Monitoring Diergezondheid

Sinds 2002 voert Royal GD de diergezondheidsmonitoring in Nederland uit in nauwe samenwerking met onder andere de diersectoren, het bedrijfsleven, het ministerie van LNV, dierenartsen en veehouders. De informatie die in de monitoring wordt gebruikt, wordt op verschillende manieren verzameld waarbij het initiatief gedeeltelijk bij dierenartsen en veehouders en gedeeltelijk bij Royal GD ligt. De informatie wordt integraal geïnterpreteerd om de doelstellingen van de monitoring, het snel signaleren van diergezondheidsproblemen enerzijds en het volgen van trends en ontwikkelingen anderzijds, te bereiken. Samen werken we aan diergezondheid in belang van dier, dierhouder en samenleving.